

OSKOLA.

TÜZ PÉTER uram hónaposságból érkezett meg. Ez még nem lett volna baj. A baj ott volt, hogy mikor bement a korcsmába, igen furán fogadták. Mert hogy egyszerre elhallgatott a beszéd, mikor belépett. S olyan furcsán néztek rá. Mi nézni való akadhat rajta, ami nem volt háromhónappal ezelőtt, mikor elment. El nem tudta gondolni.

Hát csak lekezelt, leült, pipát kotort elő, föltette a kalapját, bort kért.

Olyan jó negyvenhetes ember volt Tűz Péter. Erős, nagy és szálas, a gurgót csak egyedül billentette még a kocsira. A hajában volt egypár ősz szál, de az arca piros volt és telt s a nyaka zsákemelő vastag. Igen rendes ember volt. Igen nyugodt. Igen lassú szavú. A szentmiklósi uraságnak már tiz éve hónaposvállalkozója. Ami már csak a rendesség mellett bizonyít. Egy éve nősült. Másodszor. Elvette a huszonhatéves, szépséges szép Papp Katát, ki, Gulyás Márton uram meghalálózván, kétéves menyecskefejjel özvegyen maradt s Papp Bálint uradalmi kocsis portáján virult és epekedett azóta mindaddig, míg Tűz Péter annak rendje és módja szerint feleségül nem vette.

Hát ivott Tűz Péter. Úgy nyelte a borát, mintha gondolatokat nyelne.

Csönd.

Egyszer csak ifjú Kovács Ferkó átszólt a szomszéd asztaltól. A Káin Bús Baláznak tette eléje a szókat, amik, látszott, nagy csiklandósok közül jönnek.

— Hát, úgy van az, Balázs bátyám. Öreg ménló lassan húzza má a kocsit, akárhogy zabójják is. Fialat kocsis meg futtatnyi szeretne.

Tűz Péter felnézett. Tudta, hogy ez neki szól, csak azt nem értette, mit jelent. S mert egy-két röhintés is esett rá s mert odafordultak feléje egy-két vágásra a szemek, hát visszavágott. De csak úgy, nagy általánosságban.

— Libapásztor vagy te még a lóhó, ecsém.

Ivott az öreg Káin Bús Balázs s hogy letette a poharat, csak eleresztette a szót.

— Hát, nem ippen.

A disznóölő Bors ebben a pillanatban nyitott be. Köszönt s hogy meglátta a hazatért embert, csak elkezdett hadonászni a kalapjával

ennek a homloka körül. Világéletében mindig nagy mókás volt, most is valami vigat vártak tőle.

— Mi a nyavalát turkász itt a fejem körül? — kérdezte Tűz Péter.

— Fölakasztanám ezt a kalapot a szarvaidra — hunyorgatott.

Jó vastag volt ez a tréfa s igen szíven érte Tűz Pétert. Föl is mordult rá.

— Nono.

De igen magába vette a szavakat. Hiába, három hónap hosszú idő s az ilyen fiatal asszony, akár az időjárás. Olyanformán néznek rá a szemek. Belement.

— Szarvát csak ott lehet keresni, ahol nem győzik foggal az evést.

— Meg ott — adta vissza Káin Bús Balázs — ahol három hónapig nem esznek.

Lassan aztán megindult a beszéd. Ez is mondott, az is mondott. Így aztán megtudta Tűz Péter, hogy az itteni uraság intézője módfelett sokat legyeskedett az asszony körül s az asszony bizony nem épen úgy fogadta a legyeskedést, ahogy rendes asszonyhoz illik, hanem igen dencülte magát, valahányszor szeme érte az intézőnek. A kerítésről sokáig elbeszélgetett vele, sőt a krumpliföldön megölelés is esett; ezt az akácoból saját két szemével látta Káin Bús Balázs. És bár védekezés történt az asszony részéről, ami nem is gyöngé, de azért épen erős védekezés se volt, csak olyan közepes.

— Hászen, baj azér nincs még, a biztos — mondta — csak ippen idejibe gyüttél. Mer látom én, hogy nem rossz asszony ez, csak ippen hogy asszony, fijatal. Ijenre még vigyázni kő. Mer ojan az, mint az éhes kutya: annak ugráll, aki csontot mutat neki. Baj, mondom, azér még nincsen.

Ezt vigasztalásnak szánta.

Tűz Péter állta a beszédet. Nem szólt közbe. Könyökölt az asztalon s behorpadó orcával szotyorgatta a pipát. Kinézett az ablakon, meg a kabátja ujját pöckölgette. Megkaparta hüvelykujjával az asztalon a festéket. Aztán felállt, fizetett. Az arcán nyugalom volt, mint a nyári réten. És biztosság. És fodortalan erő.

Már fogta az ajtókilincset. De aztán eszébe jutott valami. Visszaforodt.

— Szamarak vattok.

Mondta és kilépett.

Csak úgy ment, mint máskor. Egy csöppet se sietve. A kötelesnél csak befordult, kinézett egy jó marhakötelet. Már úgy is rongyolódik a régi. Megvette. Összehajtotta. Hóna alá vette s haza ment.

Otthon az asztalra tette a kötelet. Az asszony az ablaknál ült és varrt. A vasárnapi ruháján igazított valamit.

— Mit vett? — kérdezte édeskedve.

— Ezt a marhakötelet e — mutatta Tűz Péter.

Fölvette. Mustrálgatta.

— Jó kötél.

Meghúzta.

— Finum egy kötél. Szívós.

Pödörte.

— Akár a drót.

Közben nézte az asszonyt. Az nyugodtan varrt. A nyaka úgy hajlott ki a blúzból, mint egy tavaszi hajtás s a ruha szövetén át érezni lehetett a meleg hátát.

— Ez ojan kötél, hogy husz év múlva is a lesz — folytatta Tűz Péter.

Összecsavarta.

— Mer az a fontos, hogy a kötél erős legyen. Hogy el ne szakagyon, ha hasznájja az ember.

A jobbkezebe vette.

— Ojan ez . . .

S odavágott vele az asszony kívánatos, meleg hátára. Egyszer. Kétszer. Háromszor. Jó erősen. Közben derűs nyugalom ült az arcán. Nem sok vért pazarolt rá.

Az asszony először meghökkent. Aztán fölvisitott.

— Hogy törgyön le tübe a keze. Ver? . . .

— Fenét — nevetett Tűz Péter. — Én téged? Dehogy. Eccsak oskola. Hogy mijen vóna, ha rossz asszony vóna, oszt én megvernélek. Minden este. Rendes porcijóba. Hogy kivergyem belüled a kutyát.

— Ver — sirt az asszony. — Mé ver!

— Csak oskola, mondom. Hogy tudd, mijen vóna, ha nem ijen asszony vóna, mind amijen vagy.

Ez mind igen csöndesen ment. Ha az asszony nem sír, azt lehetett volna gondolni, hogy cirogatta. Mert egy csipetnyi harag nem volt az arcán. Inkább szelíd volt, ahogy szólt:

— De, mer hogy ijen vagy, hát én fölakasztom ezt a kötelet ide a zóra mellé a szegre, hogy mindig lásd, oszt azt gondóhasd: mijen jó, hogy én jó asszony vagyok.

Fölakasztotta. Szép módon. El is igazította. Úgy függött ott, mint a bibliai rézkígyó. Mondta is:

— Ez innen má csak akkor kerü le, ha eccer igazságtételnek kerüne.

Hallgatott egyet. Aztán igen csöndesen mondta. Súllyal:

— Amit nem hiszek.

Föltette a kalapját, kiment. De a konyhában eszébe jutott valami. Visszajött.

— Egybe a rosszabbik nadrágom is megfótozhatnád, mer kiszakadt a cigórészedésbe.

Elment.

Öreg este volt már, mire visszakerült. Az asszony épen a vacsora tüzet táplálta s közben alattomban az ura szemét kereste. Már nem is

látszott rajta a sírás. Alázatos volt a pillantása nagyon. Meghajló, engedelmes. Olyan volt, mint a fiatal csikó, amelyik erős kéztől elfogadta a hámat. Ez volt a szemében. És megbecsülés. Ranglátása. Nagyratartás.

Tűz Péter letámasztotta a botját a konyhaasztalhoz, aztán bement a szobába. Kigyújtott. A nadrág ott lógott odaigazítva a szék karjára. Megfoltozva. Tűz Péter fölvette, a lámpához vitte, megnézte. Igen jó foltozás volt.

Kiment a konyhába s leült. Rágyújtott. Közben megrúgta a botot s az nagyot koppanva esett a földre. Várt. Az asszony odament, fölvette és szép rendesen a sarokba állította. Ez a kisebbség elismerése volt. Aztán megnézte az ujjával, meleg-e a víz, amivel a tehén tőgyét akarta megmosni. S a mozdulatok közül leste az urát.

Az látta az asszony minden mozdulatát, minden pillantását, pedig csak szemszögből vigyázta. Meg volt elégedve. Tudta, hogy minden rendben van. A pletyka is, meg a verés is. Hogy nincs még egy ember, aki úgy kellene az asszonymak, mint ő, Tűz Péter. Akit annyira tartana.

Fölállt. Levetette a kabátját. Letette a kalapját. Igen jó hangon szólt. Az erős férfi hangján, akinek gyönyörűség az asszony.

— Aggy ekkis vacsorát, feleségem.

Dallos Sándor.

NAPLÓ.

Ma nem gondoltam rád, kedves fiam,

*Homályban ültem, hangulattalan,
nagy seb-bilincsel, — bénán, mint a rab,
vártam, mikor lop sugarat reám
egy könnyörülő, keskeny égdarab.*

De a tavaszból nem jutott öröm.

A nap nem szárnyam volt, csak börtönöm.

Király, ki kardus-kézzel érkezett...

Egy nap — megint egy nap, mely elveszett.

*S mikor — fiam — kész volt a számadás,
eszembe villant a kirándulás.*

*Az ég feletted gentiana-kék,
ragyog reád a végtelen vidék.*

*A hátizságodat büszkén viszed,
kövek közül szürcsölsz forrásvizet.*

*Bokor tövében elrejtőzve vár
tündérvirág: tarka rigó-pohár.*